

عنوان مقاله:

بررسی نگرش نوین محیط‌زیستی جوامع بومی نسبت به خدمات اکوسیستم جنگل (مطالعه موردی: جنگل های شیاده و دیوا)

محل انتشار:

فصلنامه علوم محیطی، دوره 21، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

حمید حاجی زاده - گروه جنگلداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ساری، ایران

اصغر فلاح - گروه جنگلداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ساری، ایران

ساره حسینی - گروه جنگلداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ساری، ایران

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: اکوسیستم جنگل به عنوان یک منبع طبیعی ارزشمند، کارکردها و خدمات مختلفی را برای بشر فراهم می کند که حفظ و نگهداری آن باید هدف اساسی فعالیت های انسان قرار گیرد. اما امروزه به دلیل مشکلات و چالش های محیط‌زیستی برای آن، بررسی نگرش و رفتار جوامع بومی جهت حفاظت از آن اهمیت زیادی پیدا کرده است. از اینرو هدف پژوهش حاضر بررسی و تحلیل نگرش محیط گرایانه جوامع بومی حاشیه جنگل های شیاده و دیوا از توابع شهرستان بابل واقع در استان مازندران است. مواد و روش ها: پژوهش حاضر از پژوهش های کاربردی و از نظر ماهیت و روش جزء پژوهش های توصیفی تحلیلی مبتنی بر پیمایش است. در این مطالعه به منظور گردآوری اطلاعات از دو روش اسنادی و میدانی استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۵۰ خانوار بومی روستاهای حاشیه جنگل های شیاده و دیوا می باشد که از خدمات اکوسیستم جنگلی منطقه بهره مند می شدند. ابزار پژوهش حاضر پرسشنامه ای است که روایی آن توسط تعدادی از متخصصان جنگلداری مورد تایید قرار گرفت و پایایی گویه های ابعاد نگرش محیط‌زیستی آن هم با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ محاسبه گردید. در این مطالعه از آزمون t تک‌نمونه ای جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات ابعاد نگرش نوین محیط زیستی شامل نگرش های ارزشی زیست کره، نوع دوستانه، خودخواهانه و حفاظتی استفاده شد. متغیرهای اقتصادی-اجتماعی در این تحقیق شامل هشت متغیر سن، تاهل، جنسیت، شغل، بعد خانوار، سطح تحصیلات، هزینه و درآمد بوده است. نتایج و بحث: در این پژوهش پایایی گویه های پرسشنامه با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ (۰/۸۷ صدم) محاسبه شده است که قابل اعتماد بودن آن را نشان می دهد. همچنین نتایج حاصل از بررسی علاقمندی به نگرش ارزشی زیست کره پاسخگویان نسبت به خدمات اکوسیستمی جنگل نشان داد که ۶۷/۸۰ درصد افراد مورد مطالعه به مسائل محیط‌زیستی نگاه مثبت داشتند و ۲۰/۷۹ درصد افراد مورد مطالعه به مسائل محیط زیستی نگاه نوع دوستانه داشتند و ۸۴/۲۴ درصد افراد مورد مطالعه به مسائل محیط زیستی نگاه خودخواهانه دارند. همچنین ۶۲/۸۲ درصد جوامع بومی تمایل به حفاظت از خدمات اکوسیستم جنگلی منطقه را داشتند. نتایج حاصل از آنالیز داده ها نشان داد که در میان گویه های نگرش ارزشی زیست کره، نوع دوستانه، خودخواهانه و حفاظتی به ترتیب گویه های "سطح جنگل ها و مراتع کشور در حال کاهش است"، "خانواده من به محیط زیست بخصوص جنگل ها اهمیت می دهند"، "من توانایی مالی کافی برای پرداخت به منظور حفاظت از جنگل های شیاده و دیوا را ندارم" و "برای حفاظت از محیط زیست به دیگران تذکر می‌دهم و به قوانین حفاظت از جنگل پایبندم" رتبه اول را به خود اختصاص دادند. همچنین نتایج آزمون t تک نمونه ای برای نگرش محیط‌گرایانه جوامع بومی نشان داد افراد با نگرش های حفاظتی و خودخواهانه به ترتیب دارای بیشترین و کمترین میانگین رفتاری بوده اند. نتیجه گیری: طبق نتایج بعد نگرش ارزشی حفاظتی در منطقه پژوهش میانگین بیشتری نسبت به سایر نگرش های ارزشی به خود اختصاص داده است. این نشان از آ ...

کلمات کلیدی:

جوامع روستایی، رفتار محیط گرایانه، نگرش نوین محیط زیستی، شیاده، دیوا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

